

A város lisztellátása.

Felekezeti alapon berendezett városi lisztüzletek

Nagyvárad város élelmezési ügyosztálya most készült el az 1915. augusztus 15-től 1916 évi augusztus 15 ig terjedő időre szóló számadásaival, amelyben számot ad a 12 hónapi sáfárkodásáról.

Az élelmezési ügyosztály óriási nagy munkát végzett, amit legjobban igazol, hogy amíg a többi városokban nem egyszer napoig nem volt liszt, valóságos forrongás volt a kenyérért, Nagyváradon egyetlen napig sem volt liszthiány s legfeljebb a kiszolgáló személyzet indolenciájából nem tudta valaki a pontos időben beszerezni a részére járó lisztmennyiséget.

Az évi számadásokról kitűnik, hogy az évi forgalom meghaladja a 30 millió koronát.

Az élelmezési ügyosztály vezetője azonban abból indul ki, hogy a közönség vitális érdeke azt kívánja, hogy a város nemcsak a lisztről, hanem más elsőrendű élelmiszerről gondoskodjék, pl. zsirról, burgonyáról, husról, hagymáról, zöldségről stb., ezért a lisztellátásnál gondoskodik arról az összegről, amelyet ezekre a cikkekre rá kell fizetni, mert másként ezeket a cikkeket nem biztosíthatja a közönség részére.

Az élelmezési ügyosztály évi mérlege szerint a mintegy 200,000 korona a jövedelem, amiből zsirra, tojásra, burgonyára, sertésbuzsra, zöldségre stb. mintegy 100,000 koronát fizetett rá a város, s megmaradt tartaláknak mintegy 100,000 korona.

A mai lisztükséglet.

Azt képzelnék, hogy a háború folytán Nagyvárad lélekszáma csökkent, mert hiszen ezren és ezren vannak Nagyváradról is a harctéren. A valóság azonban az, hogy Nagyváradon jelenleg még jóval több ember ellátásáról kell gondoskodni.

A tény az, hogy ma mintegy 90000 embernek a liszttel való ellátása nehezedik a városra, illetve az élelmezési ügyosztályra.

A pontosan felvett adatok szerint közellátásra szorul a liszt tekintetében naponta:

V.-Olasziban	5351 család, 23745 cs.-taggal.
V. Ujvárosban	5037 " 22875 "
V. Váralján	2405 " 11510 "
V. Velencén	1424 " 6409 "
Külvárosban	1261 " 5187 "
Csillagvárosban	565 " 2489 "
Hegyközségen	1183 " 5239 "

összesen 17226 család, 77463 cs.-taggal.

Ézenkívül közellátásra szorul:

Orosz és szerb foglyok	395
Katonai parancsnokságok, tisztí ékezők, tisztí és önkéntes iskolák	6116
Kórházak	1800
Szállodák	550
Különféle intézmények	3750

együtt 90074

személy kenyéréről kell gondoskodni Nagyváradon. Ebben a katonai csapatok és katonai kórházak nincsenek benne.

Ezek részére, napi 240 gramm fogyasztást számítva szükséges 216 métermázsa liszt, 10,000 személy részére pedig napi 300 grammot számítva napi 6 métermázsa a szükséglet, amihez idegenek, átutazók stb. részére napi 8 mázsát számítva, az összes napi szükséglet 230 métermázsa, vagyis havonta 6980 métermázsa lisztet fogyaszt Nagyvárad, — ennyiről kell gondoskodni az élelmezési ügyosztálynak. Ez pedig nagy feladat elé állítja az ügyosztályt, de hiszszük, hogy mint a múltban, a jövőben is el lesz látva a város közönsége.

Hogy még is sok a panasz a közönség körében, ennek oka a városi lisztüzletekben sajnos tapasztalható eljárás.

A lisztüzletekben alkalmazott leányok, egy-kettő kivételével, városi tisztviselőnek képzeli és valja magát s úgy tesz, mintha a bolt előtt szorongó s lisztre váró közönség koldus csoport volna, akinek kegyesen, alamizsnaként szolgáltatja ki a lisztet, megszerelve durva gorombaságokkal. Első mindég a saját kényelmük, a közönség egyszerűen semmi.

Panaszra hiába megy valaki a központba, olt vagy azt a választ kapja, hogy adja be írásba a panaszát, vagy pedig már előre kijelentik, hogy a közönségnek nincs igaza, a helyett, hogy meghaligatnák a panaszt.

Igy agyondolgozhatja magát Lukács főjegyző, a közönség körében mindig állandó lesz a panasz, mindaddig, míg ő alaposan közzé nem néz ennek a dolognak.

A zsidó ünnepen egész Nagyvárad nem kapott lisztet.

A másik panasz még komolyabb s azt a hitet keltheti méltán, hogy a városi lisztüzletek zsidó felekezeti alapon vannak szervezve.

A mostani zsidó ünnepek alatt, tegnap és tegnapelőtt a 14 városi lisztüzletből 9 zárva volt, csak 5 üzlet volt nyitva s ezek közül 1-ben nem volt liszt, tehát a város közönsége csak 4 üzletből szerezhette volna be szükségletét.

És ez éppen olyankor történt, amikor a lisztelosztási heticiklus kezdődött. Sok embernek az előbbi hétről egyáltalán nem volt lisztje s a 9 bezárt üzletből kiszorult közönség fél napi várakozás és kázködés mellett sem jutott lisztet s így a napi kenyérhez.

Feltétlenül helyes, ha valaki a vallását megtartja, de akkor gondoskodni kellett volna, hogy a keresztény közönség ne érezze a hátrányát a zsidó ünnepeknek.

Még emlékünkből van, hogy annakidején a zsidó ünnepekre gondoskodtak nullás lisztről, de a keresztény karácsony nem jutott eszébe senkinek s csak a felszólalások után juttattak a következő keresztény nagy ünnepekre nullás lisztet.

Nagyvárad közönségének tulnyomó része még mindig keresztény s így a közigazgatás sem rendezkedhetik be zsidó felekezeti alapon.

Ez a legkevesebb, amit Nagyvárad közönsége joggal elvárhat.

Előkelő társadalmi körökben is megdöbbenéssel tárgyalták azt a hihetetlen állapotot, hogy egy felekezeti ünnep kedvéért épen azokon a részeken, amelyeknek közelében keresztény polgári családok laktak, a városi boltokat becsukták. Nem fél vagy egész, hanem, eddig két teljes napra. A közönségi üzemnek mindenütt a jellegzetes vonása a felekezetre való tekintet nélküliség, mindenki számára a munkanapokon való hozzáférhetőség. Ezzel szemben Nagyváradon általános felháborodást keltett a közönségi üzem, mert már negyedik napja nem kapnak lisztet a keresztény családok és zárva vannak a lisztesboltok. Ekkora kiméretlenség, mint e boltbezárás, a közönséggel szemben egyszerűen provokálás. A Tiszántúli segítségét kéri e körök, ime, bemutatjuk, mi az eredménye, ha felekezeti alapon szervezkedik a köz — ellátása.

Ambrózy Gyula gróf koronaőr.

Egyhangú választás.

Az országház kupolatermében már fél-tizenkét óraker nagy számban gyülekeztek a főrendek és a képviselők a koronaőr választásra. A főpapság Csernoch János hercegprímással az élén nagy számban jelen volt. A karzatot a legelőkelőbb közönség töltötte meg.

Jósika Sámu báró a főrendiház elnöke nyitotta meg az ülést.

Tisza István gróf miniszterelnök királyi kéziratot nyújtott át az elnöknek, amelyben az ismert jelöltek voltak feltüntetve a koronaőri állásra.

A kézirat felolvasása után tíz perc szünet következett.

Utána Beöthy Pál elnök nyitja meg az ülést. Felhívja a főrendeket és a képviselőket a szavazásra.

Minden oldalról egyhangú felkiáltások: — Éljen Ambrózy Gyula!

Beöthy elnök bejelenti, hogy közfelkiáltással Ambrózy Gyula gróf, kamarás, örökös főrendiházi tagot választották meg koronaőrre.

Ambrózy Gyula gróf ezután letette az ünnepélyes esküt, mire a jegyzőkönyv hitelesítése után az együttes ülés véget ért.

EMIR arcmosó

a legfokéletebb készítmény izzadó, fényes, zsiros, atkás

(mitesseres) arcra! Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

Naponta többször, ha arcunkat „EMIR“-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mész, lehetetlen-finomságu harmattal lenne bevonva. Egy üveg ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: **Németh Pál** gyógyszerész **Arany Kereszt** gyógyszerertárában Szent László-tér. Városháza mellett. Csanda Endre „Rákóci“ gyógytárában, Csillag gyógyszerertár Szacsavay-utca, a Vadász drogériában és Farkas István Apolló drogériájában.

A közéleti vita befejezése.

December 7-ig elnsporták a Házat.

Budapest, szept. 29.

Beöthy elnök negyed 5 órakor nyitotta meg az ülést. Gilányi miniszter felelt a felszólalásokra.

Sándor János miniszter a maximálásról beszélt és a közönséget támogatását kéri, valamint, hogy a zsirtalan napokhoz is alkalmazkodjanak.

Tisza István gróf nyilatkozik a választójogról. Az aggodalom tartja vissza a választójog kiterjesztésétől. Cáfolja Károlyi vádjait, köztük azt, hogy az 1915-iki termés becsülését szentszándékkal a közönség félrevezetésére sokkal nagyobbak tüntettek fel, mint tényleg volt. A vádat visszautasítja eltekintve attól, hogy a becsüléskor a termés nagyon sokszor igen jó, azután megromlik, mégis a hülyék intézetébe kellene zárni a kormányt, ha azt hirdetné, hogy tejbe vajba főrdhetünk, holott nyomorúságot kell szenvednünk.

Ellenkezőleg ilyen esetben, a közönséget táharékosra kellene előkészíteni. Fel Pallavicininek, aki azt ajánlotta, hogy rekvirálni kell az ország egész marha és sertésállományát. Jól nézne ki a kormány ha ezt tenné. Szemére hányják a kormányt, hogy nincs elég ereje a maximális árak betartására. Kivel szembe lenne, ha az áldadók és a vevők összejátsszanak.

Ismélti amit tegnap a zárt ülésen mondt, nem lesz éhínség sem Magyarországon sem a monarchiában. Gazdasági erőnk nem roppan össze, szükséges azonban, hogy gazdasági igényeinket a minimumra redukáljuk. Ebben a közönség támogatása az államot, mert minél kevesebbet titkol el vagy fogyaszt, annál több marad a közfogyasztásra.

Szól ezután a közéleti szervezetről, melyet három miniszteriumnak szakértőiből állítanak össze. Élre olyan férfinak tesznek, aki általános bizalomnak örvend, tekintélyével és szakértelmével lesz hivatva a közéleti hiányon segíteni. Támogatást kér a bizottság részére.

Előzők után felolvassa Károlyi ismert indítványát, melyet azonban nem tűztek napirendre.

Az elnök indítványára a Ház ülését december 7-ikéig elnsporták.

A Somme harc hevevése csökkent.

Berlin, szept. 29. A nagyfőhadparancs jelent:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Az ellenség a szeptember 25-iki támadásainak véres visszaverése után tegnap a Somme csata hevevése lényegesen csökkent.

Az Acre és Courselette közt a nyugati szárnyon kis árokreszek feladása után közel harcban visszavertünk egy erős angol támadást, amely Courselettől északra és északra tűzünkben omlott össze. Eaucourt L'Abbayenél az ellenség gyenge támadása szintén balul ütött ki.

Korytnicai zsákmány

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala. A Kcdudiskitől északkeletre lefolyt sikertelen gyenge orosz előretörések től és a helyenkint felélénkült tüzérségi tevékenységtől eltekintve nincs esemény.

A szeptember 27-én Korytnicánál elfogott oroszok száma 41 tüzre, több mint 3000 főnyi légénységre. A zsákmány 2 ágyura és 33 géppuskára emelkedett.

Károly főherceg lovassági tábornok

hadserege. A Kárpátokban a harcok tovább tartanak. Nincs különösebb esemény.

Erdélyi harctér.

Az oláhokat visszaverttük. A nagyszebeni szakaszon az ellenség ellenállása megbénult. A román erőket a helységtől északra visszaverttük.

Balkáni harctér.

Nincs ujság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ludendorff, első főszállásamester.

Nagyszebennél megvertük az oláhokat.

Terstyánszky hadseregénél 3000-nél több orosz fogoly.

Keleti harctér. Budapest, szeptember 29. (Hivatalos.) Románia elleni harc vonal. Nagyszebennél a románokat megvertük.

A városról délre és délkeletre fekvő magaslatok heves küzdelem után a szövetséges csapatok birtokába jutottak. A harc még nincs befejezve.

A Kárpátokban a harc tovább tart. A helyzet változatlan.

Terstyánszky hadseregénél tegnapelőtt összesen 41 orosz tiszet, több mint 3000 főből álló légénységet fogtunk el, 33 géppuska és 2 ágyut zsákmányoltunk.

Olasz ágyutüzben olaszokat mentettünk.

Olasz harctér. Budapest, szeptember 29. (Hivatalos.) A Karszt fensíkon állásaink és a mögöttük fekvő területek ellen erős olasz tüzérségi és aknavető tűz. A Fleimsch-völgy arcvonalon az ellenség tegnap délután sűrű köd védelme alatt megtámadta Kardinált és a Cima Cusa Altát. Visszaverttük. A Cimone-hegyecsucs állandóan könnyű és nehéz tüzérségi tűz alatt áll. A mentési munkálatok ennek dacára sikerrel jártak. Derék csapatainknak nagy nehézségek után sikerült még 7 (hét) teljesen kimerült olaszt kiadni és megmenteni.

Délkeleti harctér. Budapest, szeptember 29. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. Hófer.

45—50 évesek bevonulásának elhalasztása.

Budapest, szeptember 29. (Saját tudósítónktól.) Illetékes helyről közlik, hogy az őszi vetési munkálatokra tekintettel a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy az október 2-ára behívott 1866—1871. évi születésű népfelkelési szolgálatra kötelezettek bevonulása egyelőre elhalasztassék. Az esetleges behívásokra bármikor készen kell állani.

Macedoniai harcok.

Budapest, szeptember 29. (Saját tudósítónktól.) Szófiából a vezérkar jelent:

Macedoniában Florinánál könnyű tüzérségi tevékenység. Kalma cakannál az ellenség támadását visszaverttük és ellentámadással elfoglaltunk egy lövész árokvonalat, amely a legjelentősebb pozíciót alkotta a Moglena völgyben. A Struma-fronton gyenge tüzérharc. Dobrudzsában szintén gyenge tüzérharc. A Fekete tenger partján egy orosz hadihajó egy órahosszat bombázta Capladjakenig falut.

Régi olcsó árban kaphatók:
Leibchenek, haskötők, csipőszoritók, mellfüzők csak Menekülteknek kedvezmény

ROSENZWEIG RÓZA
Midergyárában Szalárdi-u. 9.

A tengerikészlet forgalomba-hozatala és rekvirálása.

A miniszterelnök rendeletet bocsátott ki a tengeritermés rekvirálására. A termelő csak annyit tarthat meg, amennyi házi, vagy gazdasági szükségletének megfelel. Ez a mennyiség csak annyi lehet, mint amennyit reális körülmények között is igénybe vettek erre a célra és pedig a terménybeli járandóságok, vetőmag és állatállomány szükségletei vehető számításba. A termelő saját tengerikészletével is hiszálhat sertéseket további eladásra, azonban négynél több sertést csak hatósági engedéllyel lehet tartani erre a célra.

A tengerikészlet feleslegét csak a Hadi-termény részére lehet elárúsítani, vagy olyanoknak, akik tengerivásárlásra fel vannak jogosítva.

A termelőnek a tengeri készletet annak a törvényhatóságnak a területéről, ahol a gazdasága van, elszállítani tilos.

A földművelésügyi miniszter elrendelheti, hogy az általa megjelölt törvényhatóságok területén a felesleges tengerikészletek közszükségleti célra rekviráltsanak.

Az esetben a termelő köteles készletét bejelenteni és a megállapítandó mennyiséget közszükségleti célra átengedni. Az igénybevett mennyiséget nem lehet sem elidézni, sem felhasználni, sem feldolgozni.

Aki nem termelő, vagy termése nem elegendő, saját céljaira hatósági engedéllyel bármely törvényhatóság területén vásárolhatnak tengerit.

A közönséges csöves tengeri maximális ára folyó év szeptember és október havában 26 korona, 1917. év májusában és a későbbi hónapokban 32 korona 30 fillér.

A csöves fajtengeri ára ez évi szeptemberi és októberi szállításkor 28 korona 10 fillér, 1917. májusában 34 korona 80 fillér.

A rendelet elleni kihágások szigorúan büntetettek.

A lovászpatonai dráma.

Lovászpatonáról jelentik:

Az Eszterházy uradalom intézőjének, Pozsgay Kálmánnak gyilkosságáról újabb a következőket jelentik:

Pozsgay első áldozata, Karhesz segéd-tiszt, meglövés után három óra hosszat viaskodott a halállal.

Mikor Pozsgay Karhesz lakásából a saját lakásába átment és szembejött vele felesége négy kis gyermekével, az asszony kérdezte:

— Mi történt?

Pozsgay nem válaszolt, majd az udvarban szemben jövő Marosynéra rákiáltott:

— Pozsgay Berta most meghalsz!

Az asszony könyörögni kezdett:

— Miért ülsz meg, sohasem bántottalak!

Majd menekülni próbált Marosyné, a szobába futott és térdre borulva kérte Pozsgayt, hogy ne bántsa. Pozsgay nyomban háromszor rálőtt az asszonyra, aki párperc alatt meghalt. Közben rálőtt a nevelőnőre, akinek karját találta.

A megrékezett esendőrök felszólították, hogy adja meg magát. Pozsgay azonban megütöközött és kijelentette: „Nem adom meg magamat.”

Matolity István uradalmi intéző kérésére a győmői állomásfőnök, Pozsgay jobbrátja telefonon felhívta és könyörgött

Pozsgaynak, hogy adja meg magát, ez azonban azt válaszolta: „Nem lehet, meg kell hálnom!” Az éj folyamán többször beszélt telefonon az állomásfőnökkel, az ablakredőnyöket leeresztette és jó éjszakát kívánt a esendőröknek.

Másnap felesége odament az ablakhoz és könyörgött, hogy adja meg magát, Pozsgay magához emelte a feleségét és az ablakon keresztül többször megcsókolta. Pozsgay keservesen airt és elbucuzott a feleségétől: „Isten veled, a gyermekeimet szerettem volna még látni.” Ezután barátai léptek az ablakhoz, köztük a plebános és a tanító, valamennyivel kezét fogott, azután a kisbírónak öt lezárt levelet adott át.

Délután 2 órakor a járásbíró elrendelte Pozsgay elfogatását. Amikor a esendőrök betörték az ajtót, abban a pillanatban Pozsgay agyonlőtte magát.

Hadiadó-kivetés Bihar megyében.

Az adóalap eltitkolók a városban.

Oktober 2-án reggel 3 órakor kezdi meg tárgyalásait a pénzügyigazgatóság tanácsstermében az a bizottság, amely a hadiadó kivételre hivatott.

A bizottság előadója, aki a kivétel nagy és fáradságos munkáját végezte Szabó Ákos pénzügyi tanácsos. Elnöke: Markovits Antal nagybirtokos, helyettes elnöke: Zichy Tivadar gróf v. b. t. t., tagjai: Tóth Mihály (Szalárd), Csordás János dr. ügyvéd (Belényes), Biharvármegye részéről: Wertheimstein Alfréd lovag, Leszkay János (Berey-tőszentmárton), Sternthal Arthur (Csobánhida). Helyettes tagok: Blayer Lajos (Nagy-rábé), Gara Sándor dr. p. jószágkormányzó (Belényes), Zichy Ödön gróf (Rév), Grósz Zsigmond, Zathureczky István (Céke), Bónis Elemér (Köbölkút).

A névsorból látható, hogy itt a kivétési alap eltitkolása lehetetlen, mert a vagyon, a földbirtok jövedelméről van szó, mely ellenőrizhető.

Ellentétben ezzel, a mozgatóke és a kereskedelem adója gyakran eltitkolás alá esik és a pénzügyigazgatóságnak a törvény nem ad módot és segédesszközt a valódi jövedelem kutatására.

A törvény nem ad módot arra, hogy a jövedelmek alapjául szolgáló könyvek és okmányok a bizottságok rendelkezésére megszerztessenek. E tekintetben a közigazgatási bíróság ítéletei sem sietnek a pénzügyi hatóságok segítségére, ellenkezőleg, nagyrészt a nagy igyekezettel a valódi jövedelmeket kutató pénzügyigazgatóságok ellen szólnak a döntések.

Nem esodálkozhatunk tehát azon, hogy milliómosok, kiknek évi jövedelme 50-60 ezer koronára megy, vidáman jelentik be, hogy nincs megadóztatható jövedelmük. — Hogy ez a lelkiismeretlen adóalap eltitkolás, mely a polgári becsület megcsúfolása és a nehéz időkben a nemzettel szemben elkövetett árulással egyenrangú, mennyire üzhető, azt Nagyvárad hadiadó-kivetése bizonyítja.

Sorát ejtjük ennek is, hogy lássa a közönség, kik azok, akik a háborus uzsora révén, munkások verejtéke árán, az árdra-

tás tisztátalan munkájával tízezreket raknak zsebre és nyilvánosan nem átalnak hazudni és hamisítani, csak hogy megszabaduljanak polgári kötelezettségeik alól és kibujjanak olyan kis adóval, amelynél többet fizet a legkisebb földbirtokos is, jöllehet ennek jövedelme alig üti meg a 1000 koronát, míg az adóeltitkoló nagyvállalkozók és nagykereskedők évi 50-60,000 korona jövedelmük mellett nevetnek olyan becsületes emberek erőlködésére, mint Gyarmaty Viktor dr. h. pénzügyigazgató és Klitusz János pénzügyi tanácsos, akik a kincstár érdekeit akarják megvédeni a kivételnél.

Özv. Pongrácz Vilmosné Koly 6500, Tuuyogi Lajos Székelyhid 1050, gróf Sumbenger József Székelyhid 10750, Kőr Antal Szentjobb 1320, Fráter Vince Gálospetri 1050, Danczinger Lajos Erőmhályfalva 1130, Bujanovits Béla Erőmhályfalva 730, Lovas Sándor Erőmhályfalva 2320, Grósz Béla Erőmhályfalva 1520, Papszász Lajos Csokaj 890, gróf Zichy Tivadar Diószeg 9250, Lédig Dzsó Vértés 890, Schwartz Adolf Piskóit 1920, dr. Uray János Piskóit 1420, dr. Uray Gyula 1420, dr. Budar Ferenc Belényes 774, Grüner Simon Belényes 1220, Leipzig Márton Belényes 810, Gara Sándor Belényes 554, Veinstein Márk Belényes 1050, Erdélyi László Belényes 730, T. Thury Ignác Belényes 890, Dobsa Lajosné és Margit Kosgyám 1130, Juricskay Dzsóné Örvénd 730, Stejn Dzsó Barátka 3720, Jakabffy Lipót Eled 970, Juricskay Vid Mezőtelegd 1720, Telegdi József hagyatéka Mezőtelegd 3320, Friedmann Dzsó Nagybaród 3970, gróf Zichy Ödön Rév 11250, Zathureczky István Céke 7000, dr. Székely Aladár Tenke 1720, Nagy Bölöny József Bihar Ugra 2120, Grüner József Bojt 1720, Komzsik Alajos Püspök Föld 920, Mártonffy Gy. Körösszakál 1050, br. Königswarter Hermanné Gyapju 3320, Tóth Mihály Szalárd 6750, Szunyogh Zoltáné Kismarja 1220, Büglar Zsigmond Kismarja 810, Stennberg László Fegyivásárhely 1220, gróf Tisza Kálmán Erdőgyán 4720, Berányei Zoltán Erdőgyán 1130, br. Szepessy Szokell Józsefné Ilye 2320, Beliczay Tibor és neje Kőtegyán 3520, Bleier Ferenc Kőtegyán 1130, Lédserer Manó Jánosd 1220, Schwarz Jakab és neje Mezőtelegd 21000, Markovits Antal Inánd 1050, Lakatos Albert Mezőgyán 890, gróf dr. Beöthy László Mezőgyán 1030, Okányi Schwarz József Okány 3520, Sternthal Artur Madarász 1013, Takács Géza Erdőgyarak 1017, Bleier Manó Erdőgyarak 810, Pick Samu Sarkad 890, gróf Tisza István Sarkad 9500, Csikos János Nagyszalonta 1920, Sráber Izidor és neje Nagyszalonta 2920, Szabadhegyi Ernő Nagyszalonta 1920, Stern Lipót és neje Nagyszalonta 2120, Láv József és fia Nagyszalonta 1220, Gyémánt Mihály Nagyszalonta 2320, Kemény Testvérek Nagyszalonta 2120, Roth Armin és neje Nagyszalonta 1220, Sallás Sándor Nagyszalonta 1130, Kurin Vilmos Nagyszalonta 890, Hartmannina Ebstein Nagyszalonta 1050, ifj. Pápai János és neje Nagyszalonta 1130, ifj. Körössi Mihály Nagyszalonta 2120, Szakács Sándor Nagyszalonta 2120, Domján Sándor Nagyszalonta 9500, Berecky Lajos Nagyszalonta 1420, özv. Ercey Erőné Nagyszalonta 730, Balogh Mihály Nagyszalonta 1720, néhai Lovassy Ferenc hagyatéka Feketebátor 1920, özv. Lovasy Ferencé Feketebátor 2520, br. Bornemisza Gyula és neje Kőtegyán 845, Bleier Lajos Nagyrábé 3720, Das Echerolles Nagyrábé 1130, Nadányi Pál Bakonyseg 890, Schwartz Márton Csokaj 5740, Grósz Zsigmond Szerp 4970, Grósz Andor Szerp 810, Vörösmarty J. Komádi 1520, Sile Gábor Komádi 890, T. Nagy Gyula Komádi 810, özv. Nagy Ferencné Biharagy 1050, Barta János Pocsaj 890, Vajna János Zsáka 1520, Vajna János Zsáka 1220, Vajna József Zsáka 1220, Mezey J. Zsáka 1520, Vécsey

Pál Váncsod 1320, Vécsey Ferenc Váncsod 1050, ifj. Elek Gusztáv Mezőpéterd 3520, özv. Krausz Samuné Biharnagybajom 1520, Fremda B. Margitta 1220, Kallos Jakab Margitta 2520, Mann Adolf Margitta 2920, Mann Mózes Margitta 1220, Mólki apátság Margitta 1150, Feldmeszer Ferenc Lúki 730, Kiss Dávid Ujbárdfalva 5220, Selde Ferenc Szunyogd 810, Steiner L. Berettyószéplak 2520 koronát.

Adomány a harctérről a menekülteknek.

Egyik olvasónk a harctérről 31 doboz cigarettát és dohányt küldött szerkesztőségünkbe és 20 korona készpénzt a menekülteknek az alábbi levél kíséretében:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Távol szeretett hazámtól, amikor látom a katonai parancsnokságok által kiköltöztetett menekülőket, fájó szívvel gondolkodom szeretteim székely és magyar testvéreimre, akik szintén kénytelenek voltak otthonukat elhagyni, hogy legalább életüket s gyermekük életét megmentse a betörő oláh hordaktól.

Mindenkor, de különösen az utóbbi időben későn értesülök b. lapjuktól az otthon történetekről s a dübörgő részletek fájdalommal olvasom a szegény menekültek kálvária útját.

Mint hogy pedig én is valami csekélységgel szeretnék hozzájárulni a menekültek felszólításához, kérem az itt küldött cigarettát és dohányt, valamint az ide mellékelte 20 koronát a szerencsétlen székely és magyar menekült testvéreink között szétosztatni.

Szívélyességükért fogadják előre is hála hazafini köszönetét

Harctér, Tábori posta 203, 1916. szeptember 19.

egy buzgó olvasójuknak.

Az egész küldemény 67 K. 50 fillér értékét rendeltetési helyére juttattuk.

HIREK

A harmadik háborús év

Nem tör meg, hanem inkább erősíti, tokozta elkeseredésünket, kitartásunkat. Győzelem kell nekünk az egész vonalon.

Győzelem kifelé és befelé egyaránt.

Le kell győznünk az alattomos és nyílt külső ellenségeket, hogy határaink a jövőben biztosítva legyenek. És le kell győzni a belső bajokat, hogy a biztosított határokon belül boldog nép élhessen.

A bátrakhoz, az erősekhez, a szervezetekhez szegődik a győzelem. Bátorságban, erőben nincs nálunk hiány; de — kivált befelé — nem elég szilárd a szervezkedésünk.

A magyarság szervezkedéséhez egy biztos alapunk van: a kereszténység. Mint keresztény ország, Jézus nevével a harcba rohanó katonák sjaká, Szűz Mária képével a zászlókon, verte le a magyar nép minden ellenségét.

Ma ennek a keresztény Magyarországnak tiszta, legyőzhetetlen zászlaját a keresztény sajtó emeli magasra. Sorakozzék alá minden igaz magyar ember! A jövő Magyarország képe sokban függ attól, milyen sajtóban szólal meg a közvélemény. Le-

pénzelt, üzleti alapon zsebelő sajtót támogattok? Ne csodálkozzék senki, ha a korrupció, a szemérmetlen zsebelés lesz urrá. Független, öntudatos, igaz magyar ember a saját és hazája jövőjét csak a keresztény sajtó zászlaja alatt ismeri fel.

Nagyvárad és Biharmegye keresztény újságja a Tiszántúl; multunk a zálog a jövőben tovább folytatandó küzdelmeinkre, a közönségnek rohamosan fokozódó támogatása biztosíték afelől, hogy Szent László városa és vármegyéje megérti a kor szavát.

Köszöntjük az új negyedév elején a keresztény sajtó záloga alatt dolgozó impozáns tábor, a Tiszántúl lelkes közönségét és kérjük, a fokozott agitációt a közös nemzeti ideálért: a keresztény Magyarországot!

* **Vasárnap közös szent áldozás lesz.** Vasárnap a legszentebb rózsafűzér ünnepén reggel a 7 órakor kezdődő szent mise alatt közös szent áldozás lesz az összes plebánia templomokban Olvasás Boldogasszony tiszteletére a nyomorgó Erdély felszabadításáért, a békéért és a végső győzelemért.

* **A jázói prépost üdvözlése.** Kassáról írják: Blánár Béla dr. polgármester a városi tanács nevében meleghangú átíratban üdvözölte Takács Menyhért dr. jázói prépost praesulátust, Kassa város díszpolgárát abból az alkalomból, hogy öfalsége a minap kitüntette.

* **A papnövendékek Veni Sanctéja.** A nagyvárad latin szertartású hit tudományi főiskolán a Veni Sancte október 1-én lesz. Ez okból figyelmezteti az igazgatóság a papnövendékeket, hogy a szemináriumban szeptember 30-án este 7 órakor jelentkezniök kell.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Sanitzer Arnold 37. gye. b. századosát és Kallós Hugó 37. gye. b. belső főhadnagyot újlag a legfelső dicső elismeréssel tüntette ki. A legfelső dicső elismerésben részesült Pichler Károly 37. gye. b. százados és dr. Biró Henrik 101. gye. b. belső törzsorvos.

* **Rendet csinál a főjegyző.** Lapunk tegnapi számában „Lukács Ödön címére” cím alatt konkrét javaslatot soroltunk fel a liztkeiszolgáltatás körül észlelt visszaadásokról. A panaszra vonatkozólag Lukács Ödön főjegyző értesítette lapunkat, hogy a felsorolt panaszokat megvizsgálja s ennek eredményéhez képest a szükséges intézkedéseket megteszi.

* **Veni Sancte a jogakadémián.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémián a tanévét megnyitó szokásos „Veni Sancte” f. évi október hó 1-én d. e. 10 órakor lesz a premontrei rend templomában.

* **A Kath. Népszövetség igazgatósági ülése Budapesten.** Tegnap tartotta a Kath. Népszövetség igazgatósági ülést. Az ülés tárgya a vasárnap tartandó közgyűlés volt. Megbeszéltek az alapszabály módosítást, köztük azt, hogy a tagsági díjat egy koronáról két koronára emelik fel. A hozzászólók azt a reményüket fejezték ki, hogy a tagok szívesen maghozák ezt az áldozatot, hogy ezzel megadják az anyagi alapot a szövetség működésének.

* **Kimaradt a +.** Mai cikkünkben megírtuk, hogy a város tevékeny tanácsosa, Juricskay Barna hogyan szökkentette fel a városi közvetett adók jövedelmét. A kmutatásban a számmok előtt a + (plusz) jel állt, azaz a 226000 korona nem a jövedelem, hanem a két évi többlet s így is kell érteni.

* **Telegdi József öröke.** A Telegdi József halálával megüresedett tenkei választókerület mandátuma ügyében tegnap megérkezett a képviselőház elnökségtől a megfelelő intézkedés. A Ház elnöksége felhívja a vármegye központi választmányát, hogy a megüresedett mandátum betöltése iránt intézkedjék. A leirat ügyében még nem történt intézkedés, mivel Fráter Barnabás alispán jelenleg nincs Nagyváradon. Értesülésünk szerint a központi választmány a jövő héten ül össze és akkor határoz a választás napja felett. A választás előreláthatólag október végén lesz. A kerületben a politikai pártok vezetői már véglegesen megállapodtak abban, hogy Fráter Emil tenkei fősztolgabíró jelölje. A választás, mint már megírtuk egyhangú lesz.

* **Mi lesz a város joggyakor-mokaival?** Egy javaslat, amelyet Thury László dr. városi főügyész nyújtott be a tanácshoz, kerül közelebb a pénzügyi bizottság elé. A javaslat főrészei: szervezettségét a főügyészségnél levő szakdijnok állás alügyészi állássá, (jelenleg Zilahy Gusztáv dr. tölti be), két szakdijnok állás szervezettségét fogalmazói állássá (jelenleg Buhl Emil és Szentléleki Mészáros Kálmán töltik be). A négy joggyakor-noki állást pedig szüntesse be a város. Ezek a gyakorlatok most nincsenek itthon a harctéren küzdenek s így valószínűleg elesnek a versenytől. Államtudományi államvizsgájuk részben megvan, részben ezután szerzik meg, míg az itthonlevők még alig végezték el tanulmányaikat. Szó sincs róla, hogy azok, akik itthon becsületesen dolgoztak a közönségért, megérdemlik az előléptetést, de mi lesz a négy szegény joggyakor-nokkal, akik érdekeiket nem védhetik meg, mert nincs rá módjuk? Szeressük az itthonlevőket és segítsük őket, de gondoljunk a haza védelmében távollevőkre is.

* **Felhívás az önkéntes ápolónőkhöz.** A Vörös Kereszt Egylet vezetősége ezúton hívja fel az önkéntes ápolónőket, hogy a mai naptól fogva azon beosztás szerint, amelybe a Vörös-Kereszt Egylet ügyvezető alelnöke őket szolgálattételre kérte föl, a nyugvóállomáson megjelenni szíveskedjenek.

* **Eltunytt kanonok.** Concilla Emil, a nagygyezombati káptalan prépostja meghalt. Az eltunytt kanonok 1847 május 3-án született a Nógrádmegyei Ecsenben. 1870 aug. 2-án szentelték pappá. 1897-ben a nagygyezombati káptalan kanonokjává nevezték ki. 1904-ben a káptalan prépostja lett, a következő évben pedig a király címzetes apátja nevezte ki.

* **Huszenkét hónap után érkezett levél az orosz fogságból.** Sokan vannak, akik hiába váraak levelet orosz fogságba esett szeretteiktől. Ezeknek megnyugtására lesz az a hír, melyet egyik olvasónk közöl velünk. Paul Antal kispesti fodrász az 5 ik népfelkelő gyalogezredben szolgált Przemyslben s a körülzárt várból írt utoljára feleségének, akinek itt rokonai vannak. Aztán fogságba került s nem írt többé s 22 hónap óta semmi hírt nem hallott róla a felesége. Most, 22 hónap után levél érkezett tőle a messze Turkesztánból, melyet még júniusban írt, de csak most jutott el a feleségéhez. Azt írja, hogy sokszor írt már, de választ nem kapott. Jól érzi magát.

* Fogja be a száját! Köztudomású dolog, hogy a nagyvárad közéleti üzletekben az élelmiszerek szükségletének fokozódásával arányosan fokozódik a kiszolgáló személyek magatartásából folyó türethetetlen állapot is. Eddig még csak arról volt tudomásunk, hogy a személyzet kevés és ez a kevés is nő, még pedig kényelmet szerető nő. Legújabbban azonban férfiak is megjelentek az üzletekben. Így tegnap a Széchenyi téri üzletben egy 16 éves fiúcska szolgált ki. Tiszta gyerek még, de van benne annyi gorbombaság, a mennyit más hatvan év alatt sem sajátít el. Tegnap föltanuja voltunk egy esetnek, mely a fenti üzletben játszódott le. Egy nő ment be az üzletbe. Minek utána végig várt az illető minden előtte érkezőt, megmerészelte a kérést:

— Kérek szépen 6 tojást.

A kis fiúcska egyszerre felberzenkedett. Mit, tőle, egy közéleti alkalmazottól, városi tisztviselőtől mernek kérni!?

— Fogja be a száját. Várjon, mint a többi!

A nő várt. Mikor a fiúcska kimért egy félkiló lisztet, akkor kényelmesen nekidőlt a kiszolgáló asztalnak. Ekkor megint megreszkasztotta a nő a kérést. A válasz megint hasonló volt.

— Most már azért sem adok.

És nem is kapott tojást. Na ja! egy városi tisztviselőnek miköze ahhoz, hogy valakinek tojásra van szüksége, hogy a morderől ne is szóljunk. Az efféle neveletlen sziderekkel ki kell csapni a városi boltból; akad tisztességtudó fiú elég, a ki a fizetésért tisztességgel dolgozik.

* Mennyi gabonát vehet igénybe a termelő? Mihezjárás végett közlöm a város közönségével, hogy a m. kir. miniszterium 3110/1916. M. E. számú rendeletével az általam már hirdetésem útján közölt 1750/1916. M. E. számú rendelet 2. és 5. §-ait akként módosította, hogy a termelő: búzából, rozsból, kétszeresből, és árpából együttvéve a háztartásában természetben el látást élvező személyek közül csak azok után számíthat fejenként és havonként 18 kilogramot, akik gazdaságában mezőgazdasági munkát keresetképpen végeznek, családtagjai közül pedig csak azok után, akik tizenötévnél idősebbek és a gazdaságában mezőgazdasági munkákkal foglalkoznak. A háztartásában természetben ellátást élvező egyéb személyek után a termelő fejenként és havonként csak 14 kilogramot számíthat. Ez lesz az irányadó, amint már közöltem a rekvizitációnál is. Nagyvárad, 1916. évi szeptember hó 23. Lukács Ödön polgármester-helyettes.

* Közveszélyes a körösszegi állami iskola. Vasady Lajos tanfelügyelő tegnap jelentést tett Fráter Barnabás alispánhoz a körösszegi állami elemi iskola ügyében. A jelentés szerint Körösszeg községében a tanteremben felütötte fejét a gomba. A gomba oly rohamosan terjed, hogy veszélynek teszi ki az egész iskolát. A tanfelügyelő megvizsgálta az iskolát és a szakértők is azonnal véleményen voltak, hogy az iskolát azonnal ki kell javítani, mert különben pótolhatatlan bajok keletkeznek, de meg a gombásodás folytán egyáltalán nem lehet a tanítást veszély nélkül folytatni. A tanfelügyelőség kéri az alispánt, hogy kényszerítse a községet a szükséges javítások eszközésére.

* Egy gépiró kisasszony azonnali belépésre kerestetik. Komlós Testvérek Zöldfa-utca.

* Pénzügyi központ akciója a menekültek érdekében, kapcsolatosan a Nagyvárad Takarékpénztárral. A Nagyvárad Takarékpénztár tisztelettel tudatja, hogy a Pénzügyi Központ, Budapest, tagjai sorába tartozó és a hadműveletek folytán székhelyüket elhagyni kényeztetett pénzügyesek oly betevőinek, a kik el vannak zárva annak a lehetőségétől, hogy betéteikhez jussanak, betétkegyeik letétbe helyezése ellenében és kellő igazolás mellett, a Pénzügyi Központ megbízásából Nagyváradon, Teleky utca 2 szám alatt levő helyiségében a szükségnek megfelelő méltányos összeget a pénztári órák alatt folyósítja.

* Felhívás a cipésziparosokhoz. Feltérem az Ipartestület kebelébe tartozó cipész iparosokat, hogy október 1-én, azaz vasárnap délután 3 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében tartandó nagygyűlésen teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Téma: A bőrelosztó bizottság által városunkba utalt talpbőrök igazságos szétosztására vonatkozó határozatbóval. Minden iparos, ki az elosztandó mennyiségből kapni óhajt, a gyűlésen okvetlenül jelenjen meg Tisztelettel: a cipész szakosztály elnöke.

* Egy délután az erdélyi menekültek javára. Az erdélyi menekültek javára vasárnap délután a Kath. Körben rendezendő előadásra a jegyek kaphatók a Hegedűs hírlapirodában, Láng József és Antalffy Margit táncintézetében. Üllőhely 1 K, karzat és állóhely 60 fillér.

* Menekült mint házigondnok, illetve beraktározási vállalat vezetője azonnal alkalmazást nyerhet. Jelentkezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa” r. t. irodájában. (Sas passage 24. sz. lépcső I. e.)

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltüntet a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 250 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota.

* A Nagyvárad Takarékpénztár tisztelettel értesíti t. ügyfeleit, hogy a IV. hadikölcson kérvényeket az annak idején adott pénztári dísmervények ellenében az intézet helyiségében (Teleky-utca 2. sz.) a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* Kiadó Beöthy Ödön-u. 7. sz. házban kétszobás udvari lakás aug. 1-től. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.t.-nél, Nagyvárad.

* Polcsakairtó NOKIM bites szar. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kiadólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* Ecet készítéséhez alkalmas garantált vegyítiszta ecetsav kapható Farkas István Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13-02.

* Felhívjuk a közönség figyelmét a „Hófehérke” harisnya áruház mai számukban közölt hirdetésére.

* Forolín a legjobb és legbiztosabb toilette szer kéz-, láb- és hónalj izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 150. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Szombaton: Névtelen asszony.
Vasárnap délután: Lángnyabusu.
Vasárnap este: Katonadolog.

Katonadolog.

A kis kínai lány: Naki Nak és a fess sneidig magyar huszáradett szerelme, amelyet a Katonadolog című operettében a legfőbbemészőbb és legbájosabb zene kísér, a hét vasárnap estjén kerül újból színre a Szigligeti színházban.

Két évvel ez az ötlettel teli, csupa humor és derűvel teli operette, hódító műsordarabja volt a Szigligeti színháznak, ami csak érdekesebbé teszi a reprimt, amely azonban vasárnap, az eredeti bemutató ajdonságának ingerével fog hatni.

Ezt garantálja részben az új szereposztás, amely Naki-Nak szerepét Kovács Márthának juttatta, akinek értékes koloturája igen szépen érvényesül a partitúra reá ad részében.

Pimpipare kisasszonyt, a messzi Magyarországtól a tarka Kínába hajózott primadonnát, Vigh Manet énekli, akinek elsőrangú partnere lesz Man Sing nadrág-szerepében Szébeni Margit, aki most lép először a nagyvárad közönség elé — trikóban.

A szintársulatnak ez a két kitűnő fiatal művésznője új táncokkal is excellálni fog, amennyiben a közkedvelt és művészi tangót mellett pdétikus táncbetétet is lejtenek, amelyet Őszi állom címmel Alföldy László a színház táncmestere irt és tanított be.

Remek partnerszerepekhez jutottak Dósa és Zsoldos, akik ez estén humoros feladat elé kerültek, mint kutyamosók, akiknek szereplése szintén tele van új trükkökkel és táncokkal. Ujak lesznek még Fu-Csu Fu szerepében Rákosi és Ivánfi mint Zabola.

A régi szereplők közül az őrnagy kitűnő szerepét megtartotta Sik Rezső és Tompa Béla daliás huszáradettjét a Katonadologból, kétségtelenül még máig sem tudta elfelejteni a közönség, amely már a tegnapi, előzetes jegyváltásnál is meleg érdeklődést tanusított a Katonadolog vasárnap esti előadása iránt.

A Vigadó mozgószínház megnyitója.

Szombaton délután 3 órakor lesz a Vigadó mozgószínházban a megnyitó előadás. A nagyvárad mozgószínházak igazgatósága nagy gondal válogatja meg a műsorait, hogy közönségét minden tekintetben kielégítse és a mozgószínházainak népszerűségét, valamint közkedveltségét napról napra fokozza.

Sikerült a Vigadó mozgószínház megnyitására Petőfi Sándor halhatatlan költeményét, a népszerű János vitéz nagy slágerfilmét megszerezni, még pedig a budapesti nagy mozgószínházak bemutatása előtt. Ezen 6 felvonásos elsőrangú slágerfilm főpróta bemutatásáról folyó év aug. 23-án a fővárosi napilapok irtak elismerő cikkeket, melyekből idézünk rövid párt mondatot.

A Mozgóképek Otthon nézőtere zsufoklásig

megtelt a János vitéz augusztus 28-iki bemutatóján Illés Jenő főrendező érdemének, mind technikai ötletességéről tanuskodnak.

Előre megjósolhatjuk, hogy a nagyváradi közönség apraja nagyja szívesen szívesen fogja megnézni a magyar filmipar ezen újabb remekét és mindenki meglepődve fogja dicsérni a nyújtott élvezetért az igazgatóságot.

Kukorica Jancsi sorsát annyira ismeri mindenkinek, hogy felesleges lenne mesét elmondani. Legfeljebb annyit lehet még a meséhez megjegyezni, hogy sohasem volt annyira időszerű, mint most. Hiszen a pásztorlegény Kukorica János meséje a magyar huszárnak, a magyar vitézségnek naiv, de költői glorifikálása is egyúttal, a másik érdekes mese hangulatához illő fantasztikus háttér sikerült megválasztása. Ezek a sziklás vidékek, zörgő hegyek, ahol a felvétel egy részét készítették, pompásan illeszkedik a film mesészerű témáihoz. A szereplők közül az Iluska szerepét megjátszó Hallay Kamilla nevét kell különösen kiemelnünk, akiben megvan az a bájos naivság és a fiatalság szépsége, amivel sikeresen lopja képzeletünkbe Iluska alakját. A tehetséges Dáry Alfréd sok temperamentumot visz Kukorica Jancsi alakjába. A felvételeket a Kino Riport készítette.

Emelik a színházi jegyek árát Kecskeméten is. Az általános nagy drágaság miatt nem kerülheti el a kecskeméti színház sem az áremelést. Az évtizedekkel ezelőtt megegyezett régi helyárok egyáltalán nincsenek arányban a jelenlegi általános drágasággal s még a telt házak bevételével is nehezen tudna megélni a színház. Ez indította Maribázi kecskeméti direktort arra, hogy beadványban kérje a városi tanácstól a helyárok felemelését. Ezt a kérelmet pénteken tárgyalta a színházi bizottság s helyt is adott neki.

APOLLÓ mozgószínház	Szombat. Hoffman meséi. Film. opéra 4 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.
URÁNIA mozgószínház	Szombat. A langerlhófi titok. Bűnügyi történet 3 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.
VIGADÓ mozgószínház	Szombat. János vitéz. Petőfi Sándor költeménye, 6 f. Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 8, 5, 7 és este 9 órakor.

Legújabb táviratok.

A politikai helyzet megvitatása a birodalmi ülésen.

Budapest, szeptember 29. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés költségvetési bizottságának szigorúan bizalmas ülésén a kancellár jelenlétiben tárgyalni kezdték a politikai helyzet megvitatását.

A román vezérkar jelentése.

Budapest, szeptember 29. (Saját tudósítónktól.) A román vezérkar jelenti: Nagyszombatól délre és a Zsil völgyében még heves harcok dunnak. Megtámadtuk és visszavetettük az ellenséget, amely teljes sietséggel vonul vissza északi irányban. Dobrudzsában nyugalom van.

Bombák Szófiára.

Budapest, szeptember 29. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik hivatalosan: Ma reggel 8 órakor egy ellenséges repülő déli irányból jöve elrepült Szófia felett és 5 bombát dobott le. Egy halott és 3 sebesült a bombázás áldozata. A repülőgép általunk üldözve, északi irányban elmenekült.

NYILTTÉR.

Ügyes fiatal titkár

megfelelő bankgyakorlattal, magyar-német levelezésbeni tökéletes jártassággal 3000 K kezdő fizetéssel felvétetik.

Biharmegyei Takarékpénztár.

HETI ÁRJEGYZÉK.

Teás készlet aranyozással 6 személyre	6	kor.
Kávés készlet aranyozásai 6 személyre	6	"
Feketekávés készlet tálcaival Roccoco 6 személyre	6	"
Mosdó készlet finom fayence	8	"
Ebédli készlet aranyozással 6 személyre	24	"
Függő lámpa csigás fel szerelve	16	"
Befőttes készlet kristály üvegből 6 személyre	4	"
Gyümölcs készlet majolika 6 személyre	4	"
China ezüst cukortartó 6 személyre	5	"

KÉPKERETEZÉS

izlésesen elkészítve.

ABLAK ÜVEGEZÉS

pontosan előnyös árakban lesznek készítve.

KOMLÓS TESTVÉREK

azelőtt Heller Testvérek

Üveg, porcellán, lámpa áru és konyha felszerelési áruk nagykereskedése.

Nagyvárad, Zöldfa-utca 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő:
Dr. KRÜGER ALADÁR

Felelős szerkesztő:
Dr. PAPP KÁROLY

* **A kávépiszról** közvetlen tudósítás Aszódi Mihály Kossuth utcai főüzletéből Saspalota: Maximált árak kávékban, kész kiváló finom konzervkávé erős finom zamatú, kórházaknak, intézeteknek, gazdaságba és privátházaknak kilója 5 korona 40 fillér, legelsőrendű finom pörkölt kávé kilója 14 korona 40 fillér, kapható régi finom francpótkávé, füge kávé, malátakávé és fehérkukorica, csokoládé, cukorka, konyak, tea, rum, szalámi, liptóituro, szardínia, édespaprika, málnaszörp és csomogók nagyban és kicsinyben kizárólag Aszódinál kapható: Vigyázat csokoládékirály fiókom Rákóczi-ut.

Jótállás a biztos eredményért

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár
nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert.

1 doboz ára 2 korona,

mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó. Kérésére ingyen küld a Patkánin gyár vezetősege Nagybecskereken.

A MŰJÉG

naponkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad, Sörgyár R. T.

Telefon 439.

Harisnya, tricó, keztyü.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítő, valamint az összes kötött ruházatok, legjobb és legolcsóbb beszerzési helye

Hungária Harisnyááruház

Sas Passage főbejárónál.

Kéretik cégünket összenemtéveszteni

Talp, talphulladék, talp-pótlóanyag és bőrhulladék üzletem,

katoráskodásom miatt, lakásomon folytatom! Kérem t. vevőim továbbbizives pártfogását

STERN MIKLÓS

Nagyvárad, Péter-u. 1/A.

(Bejárat a Sztaroveczky-utca felől, az inasotthon mellett.)

Az Erzsébetligeten lévő **4 új földszintes házban két és három szobás lakások kiadóak,** (Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabútorok fülkéiben beraktározásra elfogadtatnak. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszínek állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ. beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passaige, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona. Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

OLCSÓ SZÉN!

1 mm. almamezői barnaszén házhoz szállítva **4-50 K.** Legkisebb szállítható mennyiség 8 vagy 10 mm

Megrendelhető

Menyhért Szénbánya Városi irodájában, Kertész-u. 11. sz. (Hajótér villamos megálló mellett.) !! Telefonszám: 10-85. !!

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke: 1,000.000 korona.

Elfogad betéteket 5 százalékos kamatozásra a betét napjától számítva. — Leszámitol váltókat — Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra

Uj üzlet! Uj üzlet!

MEGNYILT

A „Hófehérke“ harisnya-áruház Szt. László-tér, Saspalota, Drogéria mellett

Nagy harisnya hét! Árjegyzék.

Szám.	Árak páronkint.
908 flor női harisnya „Hófehérke“	2 50
811 térd „ „ „	2 80
305 „ Misselin „	2 96
307 „ I. „	3 60
298 „ Tréma selyem „	4 20
Selejtes pamut férfi flor	0 84
672 gyönyörű divat csikkal	0 96
284 l. flor anyagból „Hófehérke“	1 25
	1 80

Jó minőségű patentgyermek harisnya.

szám	1.	2.	3.	4.	5.	6.
K — 90	1 10	1 30	1 50	1 70	1 90	
	7.	8.	9.	10.	11.	12.
	2 10	2 30	2 50	2 70	2 90	3 10

Állandó nagy raktár kötött sport cikkekben, gyapju férfi, nő és gyermek kabátokban és szvetterekben, keztyűkben és lélekmelegítőben óriási választék.

Vigyázzon a „Hófehérke“ védjegyre és cögere.

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület) Telefon-szám: 51 Alapítatott 1868. évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzlet.

Uj gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépkenőcsben a legkitünőbb minőséget tartom állandóan raktáron. Kötelneműek, gépszijak, dohány, zsákszínek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarókban és lópokrócokban.

Kátrány és aszfalt lemez kapható!

Vas és rézágyak

afrik és lőszörmatracok, **amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtos ágyak** eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

IZSÁK LIDIA elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad, Park-szálloda gletében. Nagy Sándor-u. 1.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szíghigeti színház művésznek egyedüli szállítója. :: Telefon: 11-53. ::

Eladó.

A Tizsakálmán-tér 19. sz. ház kitünő hely, jól jövedelmező épület. Ajánlatok ugyanott tehető.